

## ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.  
 Hat óra . . . 5 K. — f.  
 Három óra . . . 2 K. 50 f.  
 Egyes számok ára 20 fillér

# BARS

P O L I T I K A I H E T I L A P .

## HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér  
 Nyilttéri közlemények garmond  
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk  
 összekötöttesben levő hird. irodák  
 arengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELRLŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: Dr. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a  
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t

## ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A

## „BARS“

XXXI. évfolyamának I. évfolyamára.

Lapunk mult számával kezdte meg h a r m i n c e g y e d i k évfolyamának I-ső évfolyamát. — Aki ismeri a vidéki hírlap-irodalom nehézségeit és szinte leküzdhetetlennek látszó akadályait, igazat fog adni nekünk, ha önrzettel tekintünk vissza eddigi működésünkre. Tettünk, a mennyit tehattünk. Első sorban is megyei érdekeink gondozása lebegett szemünk előtt s jeles munkatársaink s a nagy közönség szives támogatásával ez irányban fejtettük ki működésünket, mindazonáltal gondosan kerülve annak lehetőségét, hogy lapunk magán avagy párt-érdek szolgájává fajulhasson. Ez alapon ajánljuk lapunkat továbbra is a nagyérdemű közönség szives jó indulatába. A multban elért eredmény leendő a jövő reménye, mely ezután is lapunk változatlan irányát jelenti.

## Előfizetési ár:

Egész évre . . . 10 kor. — fill.  
 Félévre . . . 5 kor. — fill.  
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.

### Az alapítványok sorsa.

Machiavelli tanítása, hogy a cél szentesíti az eszközöket. Az emberi gonoszság tetteinek soha jobb takarót nem talált ki még elme, mint ezt az elvet. Ha valahol a törvény, jog és igazság ellenére történik valami, erre a mondásra hivatkoznak és a társadalom is reá borítja a megtépázott igazságon a feledés fekete palástját. Nálunk is a nemzet életre ébredő öntudatát ebben az elvben született eszközökkel némitották el s ha valaki szemére hányta a vezetőknél az elkövetett törvénytelenégeket, perfid mossollyal hivatkoznak arra, hogy a beteget meg kellett operálni saját érdekében akarata ellenére is.

És smiként a nagyok cselekesznek, akkép tesznek a kicsinyek is. A kicsinyek, akik akár multjuknál, akár jövőjükönél fogva kevesebbek a valaminél, akik soha sem maguknak, sem embertársaiknak még nem használtak, utánozzák a nagyokat s abban kívánnak tündökölni, hogy beáll az ellenség táborába s Koriolán módjára az ellenfél vezérévé lesz, mert otthon nem tud érvényesülni saját kicsinysege miatt.

Látjuk minden téren a régi rendszer feltámadását. Törvény, szabályrendelet, szokásjog, ősi nagy tradíciók

nem képeznek oly akadályokat, hogy azok áthágását a modern Koriolánok legalább meg ne kísérelnék. Hiába hoznak fel ezek ellen jogszabályt, az ő meggyőződésüknek ez útját nem állja. Rikító színezetű példát szolgáltatott erre nekünk a legutóbbi vármegyei közgyűlés, amely csekély szótöbbséggel döntött egy alapítvány sorsa felett, amely alapítvány az alapító intenciójának megfelelőleg más célra volt rendelve, mint amelyre ez aranyosmaróti érdekelttség azt felhasználni akarja.

Szó volt ugyanis a Majthényi-féle alapítványról, amelyet a nagynevű hagyományozó azon célra tett, hogy a barsmegyei s illetve aranyosmaróti járásbeli ifjak gazdasági kiképzésére szolgáljon. Az alapítványt nem lehet, nem szabad másra fordítani, mint azt az alapító-levél meghatározza. Ennek dacára az aranyosmaróti érdekelttség fumigálva törvényt s joggyakorlatot, azt kívánta, hogy az egész alapítvány teljes összegében Aranyosmarót községének főgimnázium céljaira adassék ki, mert bár az alapító mást rendelt, de a falu esze ekként bölcsen kifundálván, egy kis fantáziával a gimnáziumi oktatást is gazdasági továbbkézésnek lehet minősíteni.

Igazán nem tudunk eléggé csodálkozni, hogy nem akadt a tulsó oldalról egyetlen íértíu, aki nyilt és bátor nézettel azt merte volna mondani, hogy ez törvénytelen dolog s egyenesen az alapító intenciója ellenére van. Mert hiszen ha az alapító nem rendelkezhet az alapítványa sorsa felett, ha ki van téve annak, hogy a késő Machiavelli elveit valló unokák arra fogják az alapítványt felhasználni, amire akarják, akkor kérdjük: érdemes-e egyáltalán alapítvány létesítésének gondolatával foglalkozni? Ha valaki nem tudja megrendelni alapítványának sorsát, akkor meg kell gondolni, hogy érdemes-e egyáltalában alapítványt tenni?

Különösen szép és felemelő látványt nyújtott a jelen esetben, hogy ép az alapítvány kuratora, akinek kötelessége arra ügyelni, hogy az alapítvány céljától és rendeltetésétől el ne vonassék, az elsők közé állott, akik ennek az alapítványnak megsemmisítését és Aranyosmarót község részére leendő kiszolgáltatását kívánták.

Azonban hisszük és tudjuk, hogy a belügyminiszter, az alapítványok legfőbb öre, nem fog segédkezet nyújtani az alapítványok elitékezésére és körmére koppant a szövetségnek, mely ezt az alapítványt más célra akarja

felhasználni, mint amelyről az alapító oklevél szól.

A törvény törvény, mindenkit — még Aranyosmarót is — egyformán kötelez, bármily távol essék is az a fejlődés és haladás sugárkévéitől. Beigazolhatnók, hogy Marót az agyonbolodogítás dacára sem képes fejlődni, hogy a gimnázium ideáját nem tárgyilagoss számvetés alapján a szükség vetette fel, hanem a hiúság, amely a rana rupta meséjét akarja újból aktuálissá tenni. Mi azonban csak az alapítványok sorzáról óhajtottunk szólni, követelve, hogy az alapító-levelek becsülettel, az alapító intencióinak megfelelőleg pontról-pontra betartassanak. És mivel a tulsó félnek süket fülei vannak arra, hogy a tárgyilagoss objektív érveket meghallgassa, helyesen tették törvényt és az alapító akaratát tisztelő, hogy ezt a nyilván törvénytelen határozatot megfellebbezték.

Elvégre is akkor egyetlen alapítvány sincs biztonságban, ha annak sorsa szavazás útján eldönthető.

### A boldogság elfajulása.

Az egyén, valamint a társadalom életének legfőbb célja bizonyos boldogság elérésében leli jellegzetes kifejezését. Mind egyikünk törekszik s epekedik egy oly helyzet megteremtésére, mely boldogságunkat célozza. Ennek kapcsán kérdéssé válik, vajjon elérhető-e az u. n. abszolút boldogság? Ha kissé elemezzük a felvetett kérdés lényegét s részint s mi tapasztalatainkkal, részint mások kifejezésekkel tapasztalataival összevetjük, kiderül, hogy bizony az abszolút boldogság csak elvi jellegű, többnyire az egyén különböző káprázatainak, illúzióinak, fantáziájának, álmának a szüleménye, egyébként elérhetetlen valami. Láthattunk és látunk ugyan boldog egyéneket, társadalmakat, sőt sokszor mi is éreztük magunkat boldog egyéneknek, de ez korántsem számítható az abszolút boldogság közé. Az egyik a gyermekkorban, a másik az ifjúságban, a harmadik a szerelemben (ez a leggyakrabbi) a házasságban, a családban, a vagyonban, a hírnévben, stb. véli feltalálni a boldogságot. De vajjon megtaláljuk-e ezzel az abszolút boldogságot? Ennek elérése után nem vágyódunk-e más boldogság után? Megállapodunk-e végleg az elért boldogságban? Ezek s mindezekhez hasonló kérdések szinte önként tódulnak előtérbe, ha a boldogságról esik szó, s várják a kellő feleletet. Vannak egyének, sajnos sokan, akik pusztán csak a maguk boldogságával törődnek, másokéval éppenséggel semmit. Ismét akadunk egyénekre, sajnos kevésre,

akik a maguk boldogsága mellett a szociális boldogságról sem feledkeznek meg. Az előbbi csoportba tartozó egyének céljukat csak hamis, aljas eszközökkel érhetik el, mert minden egyes egyén boldogsága csak mások, vagyis a szociális boldogsággal közelíthető meg. Ha azokat nézzük, akik a szociális boldogság megteremtésén fáradoztak, úgy tapasztaljuk, hogy ténykedésükkel igen sokat lendítettek azon, de céljukat, mely az abszolút boldogság révébe vezetett, nem érték el, de nem is érheték el.

Miért? Azért, mert a boldogság az egyéni vágyak kielégítéséből sarjadó élvezetek sorozatából áll s éppen ez az, ami az abszolút boldogság elérhetetlenségét legjobban jellemzi. Az egyéni vágyakat sohasem lehet teljességükben, egészükben egyszer smindenkorra kielégíteni. Ha kielégítjük az egyiket, nyomban egy egész sereg más vágy keletkezik egyéniségünkben. Épp ezért az abszolút boldogság nem is érhető el. Mert az abszolút boldogság a valamennyi egyéni vágyak tökéletes s állandó kielégítéséből áll.

Ez azonban fiziológiai és pszichológiai lehetetlenségek közé tartozik, mert egyéniségünk oly elemekből van alkotva, melyek a természet örök törvénye szerint alá vannak vetve bizonyos tökéletesedésnek, fejlődésnek, mely tökéletesedés csak az egyén egészséges vágyaival érhető el.

Igy tehát a tökéletesedés és az egyéni vágyak elválaszthatatlan kapcsolatban állanak egymással. De sem az egyik, sem a másik nem éri el az abszolút fokot. Habár tehát tudjuk, hogy nem érhetjük el az abszolút boldogságot, mindamellett bizonyos egyéni s szociális boldogságra kell törekednünk. De ne keressük, mert azt pusztán kereséssel még a Diogenes-téle lámpással sem találjuk. A boldogság foka és minősége mindenkoron attól függ, hogy mennyire tudjuk a bennünk keletkezett vágyakat egyén-

telően lecsendesíteni s kielégíteni s magunkat a főösleges s tulzott vágyoktól távol tartani. Mindez az érett megfontolástól, az előrelátástól, az akarattól és a fennálló eszközöktől függ. Hasonlóan magának az állámnak, illetve a társadalom vezetőinek is kell cselekednie, hogy az egyének vágyai kielégítésében bizonyos egyetemlegesség s összhang honoljon. A társadalmi rétegek megelégedettsége, békés élete éppen ebből magyarázható ki.

A társadalom olyan, mint az egyes egyén, ha csak az egyik vágyát elégíti ki, rögtön a többi is kielégítésre törekszik. Az egyénben lelki zavar, a társadalomban pedig szociális mozgalom támad.

Minél fejlettebb, tökéletesebb az egyén, vagy a társadalom, annál több, finomabb vágyának a birtokosa. A primitív ember vágyai pusztán fiziológiai jellegűek voltak. Ezek leginkább a jóllakásra és néhány alacsonyabb rendű ösztön kielégítésére irányultak. A civilizáció és a kultúra számos fiziológiai és pszichológiai vágyat ébresztett az egyénben.

Az emberiség fejlődéséből és művelődéséből vont következtetések arról győznek meg, hogy voltak korszakok, melyek oly vágyakat ébresztettek az egyénekben, melyek csak a tulvilág bizonyos területein nyerhettek kielégülést. Ma már azonban a természettudomány pozitív alapokra helyezi a vágyak kielégítését. A pozitív tudomány többé-kevésbé megingattá a hit oszlopait, s ezzel az egyén boldogságát szilárd alapokra kívánja helyezni. A boldogság sirontuli részét az öserő állandóságában véli feltalálni. Azért a vallás, ha létét akarja biztosítani, alkalmazkódnia kell a kor haladó szelleméhez.

Folyt. köv.

## Iparpártolás.

Sokat irtak, sokat beszéltek erről a témáról is.

Különösen az utolsó négy esztendő volt hangos ettől s ha legalább egy harmada valóra vált volna a sok beszédnek, irásnak és ígéretnek, mely a magyar ipar felvirágztatását célozta, a magyar iparosok megelégedettebbek lehetnének.

Szó sincs róla, anketék, kongresszusok bőven foglalkoztak a kérdéssel, de kézzelfogható eredmény alig mutatkozott s ha mutatkozott is, annak sem a pártfogására nagyon is rászorult kisipar látta hasznát. Mert volt ugyan néhány kivétel, mely számottevő állami támogatást biztosított a gyáripár egyes ágainak, csak hogy éppen e támogatást sinylette meg és sinylet még most is a kis és kézműipar.

A koalíció alatt, melytől pedig a kis existenciák oly sokat vártak, az iparfejlesztő politika csak a gyáripárra terjedt ki, a kisiparosokat, a kézműiparosokat figyelemre nem méltatták, zorsuk javításáról nem gondoskodtak s ennek lehet köszönni azt, hogy a kisipar Magyarországon egyáltalában nem fejlődött és stagnálást mutat.

Pedig a kisipar művelői nagyon is megérdemelnék, hogy foglalkozzanak velük. Produktumaik nagyon országos szükségletek kielégítésére irányulnak s számottevő hatással vannak az ország közgazdasági viszonyaira is. S mégis sokáig mostoha gyermeke volt a kisipar az államnak.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a magyarországi kereskedelmi és iparkamarák küldöttségének adott e hét elején azon előterjesztésre, amelyben a kormány iparpolitikájáról teljesen méltányolja a kis és kézműiparosok fontosságát és iparpolitikájában ez osztály felkarolása, a rendelkezésére álló eszközökkel való támogatása az elsőrendű feladatok közé tartozik. Kijelentette, hogy a kisipar állami támogatása nem az eddigi metódus szerint fog történni és legközelebb felhívja a kamarákat, hogy világosítsák fel a minisztériumot, melyek azok az iparágak, melyek életképességgel bírnak s azokat segíteni fogják. Ne csak azokról adjanak a kamarák ezentúl véleményt, akik támogatásért folyamodnak, hanem ök maguk kezdeményezzenek és jelöljék meg mindazokat, kik a segítségre érdemesek

## T Á R C A.

### HEGEDŐS ÉNEK.

AZ „OROSZLÁN” VIGADÓ ÉS SZINHÁZ FELAVATÁSÁRA.

Irtá: Dr. KERSÉK JÁNOS.

Cigány muzsikája a mikor megharsant,  
A fejére csapta kucsmáját a Farsang;  
Zsinóros dolmányát kerít nyakába  
S elindult, a merre vitte lova lába:  
Cifra, csikobőrös kulacsába jó bort  
Töltvén ma itt, holnap amott ütött sátrót:  
S a hova kiszállott, hangos lett a tábor,  
Nagy zenebonát tett Karneval és Amor.

És a merre ezüst-sarkantyúja pengett,  
Dámák diadalmas nevetése csengett,  
Mert ott a sziveket úgy összebogozta,  
Makacs legénységet oly zavarba hozta,  
Hogy mikor hirtelen az eszére tére,  
Ép akkor térdelt az oltár küszöbére;  
Holtom-holtodiglant ép akkor rebegte,  
Mikor észre vette, hogy a szárnyát szegte.

S a míg így keresztül járt-kelt sok nációt,  
Rendesen nálunk is tartott egy stációt.  
Óreg Bars vármegye, híres Léva vára,  
Ide hozta szíve farsangi szállására.  
Csalogatta őt az ország híres „szála”,  
Benne hét vármegye híres virágszála.  
Itt is ragadt szépen alig hogy belépett,  
Het héten keresztül tette a sok szépet.

Kétszáz éve is tán, — ki emlékszik arra, —  
Mikor dédapáink huzattak hajnalra?  
Mikor dédanyáink a palotást járták,  
Lesütött szemekkel őt, a kedvest várták,

Csinom Palkó, Jankó s az egész legénység,  
Menyecskék s lányok közt maguk illegették.  
S hogy ha tánczra szolt a cigány muzsikája,  
Sarkantyúval verték a taktust hozzája.

Ezt a kerek erdőt, — hányszor kell még járnom,  
A míg, kis galambom, te leszel a párom?  
Sárga eszerebogár, haragszik a rózsám,  
Sárgacserebogár, mondó, mert nem szól hozzám!  
Húzd rá cigány, húzd rá, messze még a hajnal...  
Ki törődik mostan a szívbeli bajjal?  
Zsuzsikám, édes, ne haragudj sokáig,  
A tied leszek én koporsóm zártáig.

Az öreg „Oroszlán” minden ablakába  
Száz szál gyertya lángol havas éjszakába,  
Száz itce bor gyöngye ömlik a pohárba,  
Száz hajdon s ifjú járja, vígan párba.  
Száz bankó tapad a cigány szemére,  
Igy szokták kivenni a bú szemét vele.  
S amíg az öregek fogják a kancsókat,  
Summáson kívánnak mind hasonló jókat.

Az öreg „Oroszlán”, a fala volt ölnyi,  
Felsőrszág ide jött bánatát előlni.  
Cimeres nemesség, sok céhbéli mester  
Egy két görbe napot csapni itt nem restel.  
Dorottya s társai: a sok szép kegyetlen —  
Innen támadtak az agglegénység ellen.  
És hogy nagy sikerrel, a tanuság rája  
Három felekezet nagy matrikulája.

Installációkra itt gyülekezének,  
Magnum áldomáson itten szolt az ének.  
Itt ütöttek sátrót a vándorszínészek,  
A szála fogadta mint valami fészek.  
Ez lett a mi magyar Helikonuk berke,  
Innen indult útnak a műsáknak serge;  
Legények és lányok, urak és asszonykák  
Rózsás álmaikat itten szőtték-fonták.

Hej öreg Oroszlán, hogyha rád emlékszem,  
Nem tudom szívem vissza tartani még sem!  
Elfogja lelkemet nagy, csodás ígézet,  
Amint a multadba vissza-visszanézek.  
Régi idő eltűnt, muzsika elhangzott...  
Hej látunk-e többé ilyen vig farsangot?  
Ahogy a faladba a csákány bevágott,  
Eltemettünk veled egy régi világot.

Régi híres nóta visszacseng fülembé,  
A feledés köde emléked belepte.  
Mintha újra látanám azt a régi népet,  
A mely egykor itt élt annyi sok jót, szépet.  
Fényes csillagai a bálí teremnek,  
Ujra latom, amint vígan tovalejűnek,  
Szinte érzem szárnyuk tovasurranását,  
Rég letűnt időnek látom folytatását.

Álmodom végezetlen — folytatása lesz még: —  
Ezt a szép palotát hisz azért emelték.  
Elvénhedt Oroszlán a sírodba néztem,  
De elmúlásodban nem hittem egészen.  
Régi idő elmúlt, — de nem szűnt meg élted,  
Vagy, a ki voltál, csak köntösöd cserélted;  
Mint a Tisza vizét, ki borodat issza,  
Vágyik annak szíve, vágyik ide vissza.

Vissza jó majd Farsang hosszú stációra,  
A míg meg nem kondul a nagybójtó óra;  
Itt lesz a muzsáknak állandó szállása,  
Vidám magyaroknak magnum áldomása.  
Uj virágos kert lesz ez a szép új szála,  
Itt virul majd Barsnak sok szép virágszála.  
Össz együl a sok nép, a mely tova széledt,  
Barátság és jövedv újra mind megeled.

Magyarság határán ez itt a végvárunk,  
Benne büszke magyar Tháliára várunk.  
Mezit-lab járt eddig, mint az árva gyermek,  
A kit a pusztában a zivatar lep meg;

s akikben megvan az egyéni tulajdonság, a továbbképzésre való törekvés.

Kapják a segítséget azok, akiknek készen az állam támogatása az iparfejlesztés szempontjából a leghaszonhajtóbb, mert csakis így lehet eredményes és sikeres az állam támogatása.

Oly kijelentések ezek, melyeket első sorban azoknak kell meghallaniuk, kik minden jóra való törekvésük mellett is elfelejtett gyermekei voltak az Államnak, de amelyeket meg kell érteniük mindazoknak, kik Magyarország iparának fejlesztésére hivatta vadnak.

A miniszter nemes intencióit csakis úgy valósíthatja meg, hogyha azok a tényezők, melyek az ipari érdekek szolgálatában állanak, a legnagyobb készséggel segítik segítségére. Erre a munkára első sorban a kamarák vannak hivatta, melyeknek közreműködését maga a miniszter is kérte s a melyek kezdeményező és véleményező joguknál fogva igen szép eredményeknek lehetnek elősegítőivé.

A kormány újirányu iparpolitikája Léva iparosaira néve is sokat jelent. Nálunk, hol a kis- és kézműiparosok képezik az iparoság legnagyobb kontingensét, igen sok alkalom nyílik állami támogatásra s ha iparosaink a haladásnak, az iparfejlesztésnek hívei, megragadhatják az alkalmat arra, hogy saját sorsukon segítve, a magyar ipart fejlettebb, virágzóbb nivóra emeljék.

Régi igazságként hangoztatják, hogy valamely ország annál gazdagabb, minél fejlettebb ipara van. Ha ez irányban a kormánytól a legmesszebbmenő jóindulatot tapasztalhatják, az iparosoknál a sor, hogy ez az axioma nálunk is igazsággá váljék.

## Különfélék.

— **Színházmegnyitás.** Azt a címet is írhattuk volna, hogy „nőgyeleti bál” „szálloda-megnyitás” stb. Késszakarva emeljük ki a színházat, mert ez *újabb*, mint a bál vagy a szálloda. Igaz, hogy bál se volt még ily nagy, fényes, jövedelmes, jótékony, szállodánk se volt ily modern, könyelmes, minden igényt kielégítő; de színházunk egyáltalán nem. A kultúrának ez az új szentélye bizonyos büszkeséggel, ihlettel tölti el bentőnket. Eddig korcsmákban, bérhá-

zakban terjesztették Thália papjai a magyarságot ezer nyomorúság közepette, most templomot emelünk nekik, ahol hatványozott eredménnyel apostolokdhatnak a magyarság és kultura fejlesztésében. — A színház felavatása tegnap történt meg. A közoktatásügyi miniszter képviselőletében megjelent gróf Festetics Andor, a vidéki színészet főfelügyelőjének jelenlétében. A bizottság megtekintvén a szép és izléesen kiállított színházat, kedélyes társaságban gyűlt össze, hogy a fehér asztalnál is ünnepelje Léva városának kultúrtörténetében eme nevezetes napot. Mintegy ötvenen gyűltek össze. A pezsgőnél Bódogh Lajos nyitotta meg a felköszöntök sorát, éltetvén gróf Festetics Andort és a vendégeket, kik között ott láttuk Hennel Emil ezredes, Tomcsányi János kir. tanfelügyelőt és Bodor Károly kir. főmérnököt. Utána gróf Festetics Andor a vidéken legiskerültebb színházak egyikének tartja a lévait. Halával emlékezik meg városunk áldozatkészségéről és megígéri, hogy tekintélyével és befolyásával oda fog hatni, hogy színházunkat virágzó helyzetbe juttassa. Erzi, mily nagy kulturhatással van a színház a magyarság e végvárában. Tóth Sándor főgimnáziumi igazgató a polgármestert éltette. Holló Sándor takarékpénztári igazgató beszédében a város és a honvédség közt fennálló jó viszonyt emelte ki és ennek képviselőletében Hennel ezredesre és Bittó őrnagyra emelt poharat. Hennel ezredes megköszönvén a figyelmet, Léva város polgármesterét és a város közönségét köszöntötte fel. Majd Fenyvesi Károly bizt. tisztviselő találóan humoros beszédben kérte Festetics gróftól, hogy Léva városának ez újabb kulturális intézményét a kormány figyelmébe ajánlani kegyeskedjék. Majd Bódogh Lajos polgármester köszöntötte fel a vígadó építési tervének készítőjét Morbitzer bpesti építész. — Végül dr. Kerék János ügyvéd a 15-ös bizottságot éltette, mely rendületlen kitartással vezette a vígadó és színház építkezésének ügyét. Az ebéd igazán dicsőretére vált Fertikó József konyhajának. Az illusztris társaság jó ideig maradt együtt a legjobb hangulatban.

— **Ünnepelt kamarai elnök.** A beszercebányai és kereskedelmi iparkamara mult hó 30-án tartotta meg évi utolsó közgyűlést, melyen napirend előtt lelkes és megerdemelt ünneplésben volt része a

kamara élén 20 év óta odaadóan működő elnökének, Flittner Károlynak, akit a király a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül szepesszombati előnévvel a magyar nemességgel tüntetett ki. Bárcsy Károly alelnök a kamara, dr. Holesch István titkár a tisztikar és Kujnis Gyula a kamarai kültagok nevében üdvözölték az elnököt. A közgyűlés az elnök érdemeit jegyzőkönyvben örökítette meg és elhatározta, hogy Flittner Károly nevén 2500 koronás alapítványt létesít a beszercebányai felsőkereskedelmi iskola egy jeles növendéke részére.

— **Kinevezés, Csepány Elemér és Hoffmann Árpád, járásbíróságunk aljárásbírói, jelenlegi helyükön való meghagyásuk mellett, járásbírókká nevezettek ki.** A köztisztviseltek örvendő, busgó tisztviselőket előléptetésük alkalmából mi is őszintén üdvözöljük.

— **A lévai nagysurányi vasút dolga** — a *Vállalkozók Lapja* szerint — szépen halad előre, úgy annyira, hogy annak megvalósítására alapos kilátás van. A tervbe volt új vasuti vonal tudvalevőleg Bars és Nyitra vármegyék érintett vidékeit tetemesen rövidebb uton kapcsolja be a budapesti-marcheggi vonal révén a világhatalomba, mint a többi tervezett vonal s ezért majdnem biztosra vehető, hogy a kilátása vett 42 Km. hosszú vonal még ez év folyamán kiépül. Az építést egy kitűnő hírnévnek örvendő mérnök-vállalkozó cég eszközli, amely már a finanszírozás kérdését is megoldotta.

— **Gyászhir.** Martincsek János címzetes kanonok, kistapolcsányi plébános, Bars vármegye törvényhatósági bizottságának tagja — mint részvétel értesülünk — e hó 4-én hatvanhárom éves korában Aranyosmaróton meghalt.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter *Schmidler* József körömbányai gyakorló-ügyvédet az aranyosmaróti kir. ügyészség kerületébe ügyességi megbízottá rendelte ki.

— **Kedvezmény az önkénteseknek.** Az egyéves önkéntesek az ezredet maguk választhatják a közös hadseregben. Akik magas számuknál fogva a honvédséghez kerültek, ennél eddig nem volt joguk az ezred választására. Ezután az önkéntesek megjelölhetik a közös hadseregbeli ezredben kívüli azt a honvédezedet is, amelynél szolgálni óhajtanak.

De itt a muzsáknak szentelt csarnokokba Magyar lelkesedés tüze ég lobogva. S míg e szent tűzeknél melegedett lelkünk, Minden kis göröngyöt ő neki szenteltünk.

Vegyen itten szállást a magyar színészet, Törse innét a felvidéki bérceit. Világot löveljen, mint magas láng kéve, Idegen nemzetség sötét éjfelébe. Jókai, Petőfi, Arany szellemének Zengjen diadalmas himnusz itt az ének, Hogy egész világon mindenütt hallhassák, Nagy és művelt nemzet él itt: a magyarság.

Magyar Thália, légy itt szép nyelvünk öre, Háromszin zászlónkkal menj bátran előre; A mi szépet és jót alkot magyar szellem, Ékes magyar nyelven hirdesd rendületlen. Ha idegen hallja, ne menjen el egy sem, Hogy meg ne csodáljon és meg ne szeressen. Az lesz büszkeségünk, hogyha cédot érted, Irigyelni fog a művelt világ érted.

Ez a szép palota, míg kő lesz belőle, Áldozat készségünk örök hirdetője, A magyar szellemnek legyen erős vára, Innét induljon meg bódító útjára. S a mikor szállásul magyar műzsa kéri, Igaz szeretettel nyissunk kaput nekik, Mert a mit a nemzet ő reájuk áldoz, Ezerszeres fényben mind visszazugáro.

### A diákok és inasok harca.\*)

Folytatás.

Az inasoknál és a folytonosan provokáló megatartás 1865-ben annyira felzárkózta a diákokat, hogy a negyedik esz-

\* Az iparos-olvasókörnek dec. 26-án tartott előlévő felolvastá: János Ferenc.

tálynak legidősebb tanulói, akik között 16—17 évesek is voltak s akiknek már olyan csinos bajusz díszítette arcukat, hogy bajuszpedrőt is használtak, — május hónospjának egyik szombat delutánjára az öszes diákságot titkos tanácskozásra hívták meg, melyen elhatározták, hogy döntő csapatot mérnek az inasokra és teljesen meg fogják őket törni.

Ki lett adva a rendelet, hogy másnap delután 3 órakor minden diák kapóssal ellátva a baromvártéren legyen.

A betegek és a nyúl-szivűeket kivéve a diákok pontosan megjelentek a kijelölt helyen. — A fővezér az alvezérekkel rövid tanácskozás után négy csoportba osztotta a diákokat. A legkisebbek a téren maradtak lepszáni. Egy csoport a Kálnai-utca végén levő hid alatt, a másik a Pappmajor, a harmadik pedig a vámbház mögött rejtőzött el.

Négy óra után az iratok, (lehetek 100—120-an) akik megtudták, hol vagyunk, — a Kálnai-utcáról nagy sárbajjal közeledtek a vásártér felé s amikor oda értek és szót akarták verni a lapdázó kis diákokat, — a fővezér a hid alatt megfújta a trombitát. Az adót jörel villámként előrohant a három csapat és alig egy negyed óra hosszat tartó harc után a diákok teljesen legyőzték az ellenséget, amely rendetlen futásban a város felé iramodott. A

győzelmes diákság azonban üzőbe vette az inasokat és egész a Malom-térig hajszolta. A diákok a nyert csata örömeire vígan és dalolva mentek vissza a vásártérre és késő estig folytatták a játékot.

De a lévai diákokon is beteljesedett a régi közmondás, amely szerint: Nincs öröm öröm nélkül.

A sok bevett inasfej, a számtalan összetépett kalap, kabát és egyéb ruhanemű a következő napon mind a városi kapitány elé vonult, — akinek a diákok fölött nem lévén ítélkezési joga, — a sok szemmel látható és kézzel fogható corpus delicti alapján hivatalosan, még pedig írásbelileg megkereste a gimnázium igazgatóját, hogy csíráljon rendet a diákok között, mert különben nagy baj leszen.

Fejta István, a csizmadiáknak messze vidéken is igen jól ismert, erélyes céhmesztere, akiről más alkalommal bővebben fogok megemlékezni, — személyesen ment az igazgatóhoz panaszával és a céh megbízásából kérte a diákok szigorú megbüntetését s ezt joggal tehette, mert a csizmadiacéhnek azon időben száznál több inasa volt s így szok között történt a legtöbb sebesülés.

A kapitánynak hivatalos átírata és Fejának panasza folytán összehívták a tanári konferencia és a megajtott széleskörű vizsgálat s hosszú kihallgatás befejeztével az

**A nőgyelet mulatsága.** Tegnap este a Stefánia-érváházat fenntartó nőgyelet rendezett műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot. A kiváló műsor Kersék János dr. alkalmi prológiájával kezdődött, melyet lapunk tárca-rovatban közlünk. Utána Bobok Mária urhölggy rendezte a „Parnasszus” előképet. Ezt követte „A Nőkérdés” egy felvonásos vígjáték. Végül „A beteg” c. 1 felvonásos vígjátékot adták elő a műkedvelők. Az előadás és táncmulatság olyan fényesen sikerült, hogy valóban méltó volt a színház ünnepélyes megnyitására és díszére vált a nőgyeletnek is, mely ezt a rendkívül szép mulatságot rendezte, melyhez hasonló már évtizedek óta nem volt Léván. Az estélyen nemcsak a város színe-jára volt jelen, — de a messze vidék és a szomszédos vármegyék intelligenciája is oly nagy számban vett részt, hogy az illusztris közönség zsufolásig megtöltötte a csinos és pazar fényvel díszített tagas termét. — Az estély bővebb méltatására lapunk jövő számában még visszatérünk. — A jelenvolt hölgyek névsora — amennyire azt a mulatság nagy látogatottsága mellett sikerült összeállítanunk, — a következő: **Asszonyok:** Arvay Józsefné, Amstetter Imréné, Balbach Árpádné (Dobogó), Dr. Balogh Sándorné, Baumann Gyözőné (Ujbánya), Bándy Endréné, Belcsák Lászlóné, Belcsák Béláné, Berkó Istvánné, Bergmann Gyuláné, Bilcsék Józsefné, Bittó Gyuláné, Bocsek Károlyné (Ujbánya), Bogner Gyuláné, Bolemann Edéné, Bolemann Vilmosné, özv. Bolemann Edéné, Bódogh Lejosné, Boros Gyuláné, Borcsányi Béláné, Boitka Zoltánné (Ar.-Maróth), Blum Gyuláné, Brostyenszky Alajosné (Hontbessenyő), K. Braunmüller Sándorné, Botkai Zoltánné, Gróf Coudenhove Kunóné (Zseliz), Csámbel Józsefné, özv. Csirik Jánosné, Csernák Izidorné, Duschek Ernőné, Engel Józsefné, Engel Gyuláné, Faragó Samuné, Fenyvesy Károlyné, Dr. Frommer Ignácné, Fischer Natháné, Grimm Vilmosné, özv. Gyenes Józsefné, Dr. Halasy Kálmánné (Hont-Varsány), Halbwirt Oszkárné (Zseliz), Henyey Elokne, Hetzer Adolfné, Holló Sándorné, Hoffmann Árpádné, Hoffmann Ferencné, özv. Horváth Józsefné (Ujbánya), Jakabfalvy Barnáné, Jozefcsok Gázáné, Jozefcsok Károlyné, Dr. Katona Jánosné (Félegyháza), Dr. Katona Sándorné (Aranyosmarót), özv. Kaufman Kálmánné, Dr. Kersék Jánosné, Dr. Kolpaszky Dánielné,

Konkoly-Thege Sándorné (Hont-Szántó), Kovácsik Samuné, Kostyék Józsefné, Koczab Frigyesné, Kolbenhayer Gyuláné, Ketiars Emilné (Ujbánya), Kherndl Jánosné, ifj. Kriek Jenőné, László Imréné, Leidenfrost Tódorné, Madarassy Istvánné, özv. Mailáth Istvánné (Kiskereskeny), Mailáth Istvánné (Aranyosmaróth), Maly Pálné, dr. Medveczky Károlyné, Náday Dénesné (Ar.-Maróth), Nyitray Nándorné, Ordódy Endréné, id. Ordódy Vilmosné, Ortmann Fidekné, özv. Pólya Andorné, Pátkay Gyuláné (Ujbánya), Bárány Perényi Gáborné (Baracska), Patachtüber Vilmosné, Pollák Emilné, özv. Pollák Adolfné, Rázgha Ernőné (Kiskér), Bárány Révay Lászlóné (Kálna), Ruhák Edéné, Dr. Ruchanek Béláné (Ujbánya), Schoen Gézáné (Oroszka), Schubert Pálné, Sebestyén Gézáné (Oroszka), Simonyi Béláné (Ar.-Maróth), Soós Jánosné, özv. Simonyi Elemárné (Aranyosmarót), Szilassy Dezsőné, Dr. Szilárd Samuné, Szauer Izidorné, Taubinger Ágostonné (Tőre), özv. Toóth Zsigmondné, Tonhaiser Józsefné, Tóth Ferencné, Tóth Istvánné, Vajda Jonóné, Weinberger Zsigmondné, Weisz Benőné, Weisz Gyuláné, Gróf Wilczek V. né, Leányos: Arvay Mica, Aranyosy Margit, Babusik Irén, Bajcsok Ella és Mariska, Belcsák Ilonka és Tónika, Birly Ella (Baracska), Bocsek Erzsi és Sári (Ujbánya), Bodó Ilonka (Ar.-Maróth), Bobo Mária, K. Braunmüller Klára, Brutsy Józán (Esztergom), Csekey Mariska és Adrienne, Csernák Olga (Ujbánya), Czizlan Anna (Bakabánya), Halassy Mici (Hontvarsány), Henkel Ilonka és Cora, Hetzer Dóra, Hoffmann Ilonka, Karafiáth Judika, Klein Aranka, Konkoly-Thege E., Kolbenhayer Grete, Kovácsik Margit, Kriek Battyka, Kukta Kamilla, László Lenke, Leidenfrost Dora, Linkmann Klári (Aranyosmarót), Mailáth Kata és Margit (Kereskeny) Maly Margit (Budapest), Medveczky Mica, Medveczky Etta, Mohl Mimi, Novák Margit, Ogyay Viola (B.-pest), Ordódy Kamilla, Ordódy Marcsa és Sári, Pintér Vilma, Pólya Gizike, Risanek Mici (Ujbánya), Rudnyánszky Olga, Schoen Ilonka (Oroszka), Skvór Irén, Taubinger Vilma (Tőre), Tonhaiser Aranka. — Mire e sorok napvilágot látnak, a tánc a legvidámabb hangulatban még mindig tart.

**A F. M. K. E. évnegyedes gyűlése.** Nyitran a F. M. K. E. nagy érdeklődés mellett tartotta meg évnegyedes gyű-

lését, melyen tudomásul vette az elnökség időszaki jelentését és elhatározta, hogy *Osztály* költséggel új óvodát építtet, tíz éven át évi 100 korona segélyt ad. A folyó évi naggyűlésen, melyet az egyesület tudvalevőleg *Léván* tart meg, a Thuróczy Vilmos 200 koronás jutalomdíjat egy lévavidéki, a Nemzeti Kaszinó 120 koronás díjat egy nyitramegyei, továbbá a Tanító Jutalomalap 100—100 koronás díjait egy barsz megyei, töröcmegyeyi és egy nyitramegyeyi tanerő fogja kapni, kiket az érdekelt vármegyék tanfelügyelői jelölnek ki.

**Gyászhir.** Résztvétel vettük a szomorú hírt, hogy *Laufer* Herrik városunk egyik kiváló szorgalmu vegyeskereskedője, akiben dr. Laufer Arthur ügyvéd és dr. Laufer L. pót orvos édes atyjukat gyászolják, — munkás életének 65-ik, boldog házasságának 38 ik évében e hó 7-én déli 1 óraker hosszasan szenvedés után családjának és ismerőseinek nagy fájdalomra elhunyt.

**Helyletesítés.** A Vass Ödön halálával megüresedett zselizi plébániára *Juhász Béla* ódavaó képlán neveztetett ki adminisztrátornak.

**Állami gyermekvédelem.** A belügyminiszterium költségvetésében 700 ezer koronával van nagyobb összeg előirányozva — szemben az 1909. évi költségvetéssel — az állami gyermekvédelem céljaira. A cél, amit ilyen módon elérni szándékozik a kormány az, hogy az állami gyermekvédelem kötelekébe ne jusson egyetlen gyermek sem, akinek a közvédelemre joga nincsen és az olyanoktól a védelem megvonassék, akik felületes intézkedések vagy illetéktelen beavatkozás folytán kerülnek oda. A költségvetésbe a 7 éven aluli gyermekek gondozására 140.200, a 7 éven felüli gyermekek gondozására pedig 559.800 K. többszükséglet van előirányozva, amiből a hét éven felüli gyermekek gondozási díja előlegként szerepel, mert ezt az illetékes községek kötelesek visszafizetni.

**Áthelyezés.** A vármegye alispánja *Hoffmann Pait*, vármegyei közigazgatási gyakornokot, a garamszentkereszti járási főszolgabírói hivatalból az osztályi járási főszolgabíró melé osztotta be, illetőleg helyezte át.

**A bajkai betörők.** Hétfőn, baromvásárnapján hozták a csendőrök és a detektívek a bajkai rablókat a lévai kir. járásbírószághoz. A megvasolt gonosztevők nagy feltűnést keltek, amerre mentek, úgy hogy valóságos emberáradat kísérte őket a bírósághoz. A Deák Ferenc utcában levő épületig, ahol a fogházörök vették át. A banda már jó ideje működött s most is csak a véletlen lett árulójuk. Mikor a bajkai betörés után menekültek, a váradi határ felé vezető főúton a meglőtt fiatal Szabó Lajossal megállottak s megnézték a sérülését s amikor Mancz a legény összeroncsolt lábszarát meglátta, agyon akarta löni s azután a Garamba dobni, nehogy árulójuk lehessen. Csak az apának, Szabó Istvánnak kérésére állott el, ki azt ígérte, hogy Esztergomba viteti s ott fogja a kórházban gyógykezelteni. És Mancz csakugyan jól sejtett, mert ennek a sérülésnek nyomán bogozták ki a banda összes bűncselekményeit, a csendőrség és a detektívek csakugyan derekas munkát végeztek. A rablók főhadai szállása Balog cimbalmosnál volt Alsóváradon, kinek házában a rablás után valóságos orgiákat rendeztek. Ennek a cigánynak a háza akként volt berendezve, hogy ha valaki az utca ajtót nyitotta, nyomokban megszólalt a viillamos csengő. A tettesek közül Erdélyi József, Mancz István, Szabó István és Czimmer Kalman már a bíróság fogházában vannak előzetes letartóztatásban. Szabó Lajost pedig a kórházban őrsik. A társakkal még folyik a nyomozás. Ezek gyűjtötták fel a váradi és alsópécsi malmokat és Czimmer József alsópécsi malmát. Minden gyűjtögetáshoz fegyveresen mentek készen arra, hogy agyon lövik azt, aki őket meglepi. Érdekes világot vet a gonosztevők lelülétere, hogy mikor a váradi malmot a fiatal Szabó feiggyűjtötte s mikor a petróleumba áztatott zsákkal létrán a malom

összes diákok eltiltatván a nyilvános helyen való laptázásától, — a vesérek még külön is példás büntetéssel sújtattak.

A fővezér, akinek a magaviseletről szóló minősítési táblázata már előbből is erősen meg volt terhelve, — 12 virgácsot kapott. — Ezt a büntetést a tanári kar minden osztály két-két tanulójának jelenlétében délelőtt 9 óra után, a gimnázium folyosóján a hegyaljai saucsmesterből lett *pedellus* osztotta ki. A végrehajtás alatt az összes osztályok ajtói nyitva voltak, hogy minden diák elretentő például hallja a virgács subintásait és az elítelt diáknak jajgatását. A fővezér azonban olyan mokány gyerek volt, hogy a virgács alatt meg sem seisszent.

Köztünk legyen mondva, a *pedellus*, akit a diákok általában *Vendés* bácsinak hívtak s aki rendkívül lágy szívű ember volt és nagyon szerette a diákokat, mert ezek dohánnyal, szivarral s egyéb ajándékkal kedveskedtek neki, — a nyirfavesszőkből készített virgáccsal nagyokat subintott a levegőben, — de mire a virgács lecsapott, az ütéstől csak amolyan csiklándozó simogatás lett.

A fővezér kiállotta a büntetést, de ezt a megsegyenítő eljárást annyira szívére vette, hogy soha többé nem lépte át a gimnázium küszöbét.

A három alvezért pedig egymásután

két-két vasárnapra behívták az iskolába, ahol a nehéz írásbeli feladatok elkészítése közben — éhen-szomjan, új haditerveket szöhettek az inasok ellen való harcra, — ha ugyan volt kedvük hozzá.

*Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!*

1865-ben így végződött nálunk az a nevezetes harc, amelynek szöta nem volt folytatása.

Ne is legyen!

Nem harc kell nekünk, — hanem állandó béke!

És ezt úgy érhetjük el, ha a családok és iskoláink valáserkölcösen, hazafias szellemben s olyan irányban nevelik és tanítják az ifjúságot, hogy abból idővel bármely pályán a városnak és a hazának derék és hasznos polgárai váljanak.

Hiszem, hogy Önök velem együtt ószintén ohajtják, hogy Léván az egyetértés és kölcsönös szeretet töltse be az ifjúság és a polgárok szívét; mert csak az egyetértés és az egymás iránt való szeretet teheti virágzóvá városunkat és boldoggá annak minden lakóját.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Vége.

tetejéhez mászott, a többiek lent imádkoztak a sikerért. Ugyanezek törtek be Kelecsényi Ráfael barackai káptalájába, amelyet előzőleg egy hónapig kerülgettek, de a kutya mindig elriasztotta. Egyszer Mancz azt mondja a vele volt Szabónak, hogy tesz ő a kutyával olyan csodát, amelyet még nem látott. Este, mikor a rablást megkísérelték, a bundáját kifordítva magára terítette s négykézláb mászott az elősiető kutya elé. Az ostoba állat úgy megijedt a szokatlan alaktól, hogy elszaladt s egy hét múlva is alig tudták hazacsalni. A roppant erejű Mancz ekkor egy kocsiroddal kiemelte egyik szoba ablakát. A szajra azonban felébredt a szobában alvó hölgy és segítségért kiáltott. Erre aztán a rablók tovább állottak. Ezek rabolták ki az alsóváradi ref. pap lakását is. Az osztózásnál Czimernek egy ezüst szuszus, egy kis kéményseprő figura jutott. De Czimer azt babonáságból a Garamba hajtotta. És csodálatos véletlen folytán egyik molnárlegény kifogta s a detektívekhez juttatta. A környék valóságos lidérenyomástól szabadult meg, mert a gonosztevők minden molnárt felgyújtással fenyegettek, ha el nem távozik a környékről s malmát el nem adja.

— **Előleges jelentés.** A lévai Kereskedő ifjak egyesülete folyó évi február hó 11-én a városi színházteremben tartja szokásos táncvizsgálatát, melyre előzetesen is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Ötödfél millió könyv a nép kezén.** A hivatalos kimutatás szerint hazánkban tizenhátezer különböző nyilvános és egyesületi könyvtár van e ezek sorában első helyet foglalják el számra és talán kultúrmunkára nézve is a földművelésügyi minisztérium gazdasági könyvtárai. 3245 községben van ilyen könyvtár és a bennük elhelyezett ötödfél millió könyvből a fele a szépirodalom legjelesebb műveire esik. A minap hivatalos jelentés érkezett a minisztériumban, hogy az évek óta kihelyezett közkinccs milyen népszerű, milyen állapotban van s mi a magyar könyvek végsője; nem kallódtak-e el a köcsönadás révén? A jelentés nagyon örömdús. A könyvosztás mindig népszerű a falvakban és a könyvtárosoknak sok a dolga. De ami a legörvendesebb: a könyvek állapota nem a legjobb. Még a legerősebb kötésű könyvek is úgy elkopnak a sűrű használat folytán, hogy részint új kötetet kívánnak, részint újabb művekkel kell pótolni a már elronggálódott könyveket. Ez a hivatalosan bejelentett elkopás legnagyobb dicsőrete Jókainak, Rákosi Viktorának, Mikszáthnak és más hírneves írónknak, akiknek műveit szívesen olvassa a nép; de egyben dicsőrete a nép fejlett ízlésének is. Ötödfél millió könyv a nép kezén nagy dolog lenne még fejlettebb kultúrája országban is, mint amilyen Magyarországon.

— **Közigazgatási bíróság határozata.** A magy. kir. közigazgatási bíróság 367 sz. alatt egy alkalmi esetben így határozott: az 1868. 38. t. cz. 25. §-a megengedi ugyan, de más hitelekezeteket nem kötelez arra, hogy valamely vallásos iskola segítségéhez hozzá járuljanak, mert így rendelkezik a hivatkozott törvény 11 §-a. (Beüldetett).

— **Tavasza télben.** Tudjuk, hogy a hetek óta tróti rendkívül enyhe időjárás sok helyen virágot fakasztott a gyümölcsfákon, — de az mégis csak ritka eset, hogy a Botka-utcában Seücs András udvarán egy kis almfa nemcsak kivirágzott, hanem a fácskán cseresnye nagyságu kis almák is láthatók.

— **Tolvaj leány.** Harangozó Ferenc, bakabányai zenész panaszt tett a rendőrségen, hogy Kovács Katalin garamszőlői leány, akivel het éven át közös háztartásban élt, folyó hó 4-én éjjel, amíg ő egy istállóban aludt, — 18 korona pénzt, ezüst óráját és két darab sranygyűrűjét ellopta és elszökött. A rendőrség a tolvaj leány ellen megindította a bünvádi eljárást.

— **Vásári tolvaj.** Polyák Károlyné, Paksai Zsófi, felsőpéli lakosnő, a folyó hó 4-én tartott országos vásár alkalmával 10 darab kendőt szedett össze ifj. Kovácsik János képfestő sátrában s a kendőkkel — mint aki a legjobban végezte dolgát —

kifelé ballagott a sátorból. A képfestő azonban észrevette az asszony gonosz szándékát és a tolvajt átadta a rendőrségnek, ahonnan a lopás beismerése után — a további eljárás végett, — a járásbírószághoz kísértetett.

## Közönség köréből.

### Köszönetnyilvánítás.

A karácsonyi ünnepek alkalmából a szegénysorsú gyermekek részére befolyt adományok. Irg. növ. intézete 1 vég ruhakelme, N. N. 10 K. öv Fėja Kálmánné 5 K, Fenyvesi Károlyné tanszerekre 5 K, Hartl Rezsóné 1 ruha, 2 alsószojnya és 3 pár harisnya, Grotte Vilmos 30 m. ruhakelme, Holzmann Aranka 5 m. kelme, Schveih Margit 3 pár harisnya, Kovács Etel 1 pár cipő, Budapesti kereskedők 26 m. flanel, polg. isk. növ. gyűjtése 110 K, 10 fill, elemi isk. gyűjtése 79 K, 43 fill, ovodások gyűjtése 21 K, 76 fill, ismétlő isk. gyűjtése 2 K, 34 fill. Ruhát kapott 60 gyermek. Ruhát varrtak: Hartl Rezsóné, Nyizanyánszki Gézáné, Gyurcsák Jánosné, Kónya Anna, Tóth Terka, Havas Erzi, Seilinger Vilma, 2-2 ruhát; Bakos Lajosné, Bús F. Csuri Istvánné, Honecz Józsefné, Jánossy Istvánné, Kovács Józsefné, Kvassay Józsefné, Mátéfi Gáspárné, Krizsmanek Károlyné, Tottezer Jenőné, Sinkovics J., Szalay Imréné, Szocha Józsefné, Szudy Imréné, Rajcsányi K, Horváth Erzi, Lakos Erzi, Tolnay Mariška, Vajda Gyuláné. 1-1 ruhát. — Hálás köszönet a kegyes jótévknek.

Irg. növ. intézete.

### Nyilvános köszönet.

A helybeli Legényegylet által rendezett karácsonyi pásztorjáték alkalmával felülizettek a következők: Báthy L. prépost 5 kor., Schulte Alfonz 1 kor. 20 fill., Macek István, Ghimessy János, Agárdy Sándor 1—1 kor.; Uhrík Sándor, Kiss M. Pálné 60—60 fill.; Bakos Lajosné 50 fill.; Sebő István, Molnár Lajos, Kostyék Józsefné, Csernák Izidorné, Kuzbert József, Kovács Zeigmond, Szarka István, Abaffy I. 40—40 fill.; Miklóssy Józsefné, ifj. Frasch József, Drenka Vilmos, Sebő Fülöp, Jarábek Irén, Boldis Jenő és többen 20—20 fillér. A szíves felülfizetésekért ezúton is hálás köszönetet mond,

az egylet választmánya.

### Köszönetnyilvánítás.

A „Kern Testvérek” lévai igen tekintélyes nagykereskedő cég az újév alkalmából 100 szaz egyszáz koronát volt szíves újévi ajándékok megváltása és az üzlet 30 éves fennállása alkalmából küldeni Stefánia-árvaházunk oljaira.

Fogadják e nemeslelkű emberbarátok úgy magunk, mint kis árváink nevében hálás köszönetünket.

barsi Leidenrost Tódorné s. k. Faragó Sámuel s. k.  
tb. elnök. ügyeleti titkár  
a Ferenc-József rend lovagja.

### Meghívó.

A József kir. herceg szanatorium egyesület lévai bizottsága folyó évi január hó 8-án délutáni 5 órakor a városház tanács-termében tartja meg tisztújító közgyűlést, melyre az egyesület tagjai ezúton is tisztelettel meghívattak.

Tanácskozási tárgy: a tisztújításon kívül, a lévai tüdőbeteg gondozó intézet felállításának előmozdítása.

Léván, 1911. évi január hó 5-én.

Dr. Kmoskó Béla,  
a József kir. herceg szanatorium egyesület lévai bizottságának titkára.

Dr. Frommer Ignác,  
a József kir. herceg szanatorium egyesület lévai bizottságának elnöke.

8235/1910. szám.

### Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselő választók 1911. évre érvényes állandó névjegyzékének Léva városára vonatkozó része az 1899 XV. t. cz. 150. §-a értelmében Barsvármegye központi választmánya által lekültetett.

Ezen névjegyzéket a város lakosai a városi iktató hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetik, sőt ott díjtalanul le is másolhatják.

Léva, 1910. évi decz. hó 27-én.

Bodogh Lajos  
polgármester.

7/911. szám.

### Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a telek- és földtulajdonosok bekebelezett tartozásokról bejelentési ideje elérkezvén, felhivatnak tehát az adózó felek, hogy a ház és földtulajdonosok bekebelezett adósságaikat január havában annnyival is inkább jelentsek be a városi adóhivatalnál (9 sz. szoba), mert a később beadott vallomási ívek mint későn beérkezettek figyelmébe nem fognak vétetni.

A szükséges nyomtatványok ugyan a fenti hivatalnál díjtalanul beszerezhetők.

A városi adóhivatal.

Léván, 1911. évi jan. hó 2-án.

Komzeik Lajos  
városi adóh. főn.

### Az anyakönyvi hivatal bejegyzései

1911. évi jan. hó 1-től 1911. évi jan. hó 8-ig.

#### Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Macsuha Gyula Melis Johanna	leány	Arianka
Rakovszky József Kliment A.	fiú	József
Kaszás Károly Veiner Mária	leány	Margit
Tamás József Klieba Borbála	fiú	János

#### Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallás
Hrusovszky Károly Varga Mária	r. kath.

#### Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
ifj. Valentkó András	14 év	Agyhártya gyull.
Valentkó Mária	4 év	Vörheny
Buthor Pál	15 év	Vesegyulladás
Kmoskó Jánosné	69 év	Agyvérzés
Bella Franciska	14 év	Vörheny

### Lévai piaciárak.

Rovatvesztő; Kónya József rendőrkapitány

Busa m.-mássánsként 20 kor. 20 fill. — 20 kor. 40 Kétszeres 16 kor. — fill. 17 kor. — fill. — Rossz 14 kor. 40 fill. 14 kor. 60 fill. — Arp. 16 kor. — fill. 17 kor. — fill. Zab 16 kor. 60 fill. 17 kor. 40 fill. Kukorica 13 kor. — fill. 13 kor. 80 fill. — Lencse 24 kor. — fill. 25 kor. — fill. — Bab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill. — Kélsz 13 kor. — fill. 14 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös löhere természetű arankamentes 150—155 Vörös löhere, kis aránkás 135—145 Vörös löhere, nagy aránkás 125—140 Luczerna természetű arankamentes 165—170 Luczerna, világos szemű aránkás 155—160 Luczerna, barnás szemű 115—120 Biborhere 80—85 Baltacsin 82—84 Muharmag 14—15

Nyiltér.

**MOLL-FÉLE  
SEIDLITZ-POR**

Enyhe, oldó háziser mindazoknak, kik emésztés zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

**MOLL-FÉLE  
SÓS-BORSZESZ**

Fájdalom csillapító és erősítő, elismert, régi jóhírnevű háziser azagatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

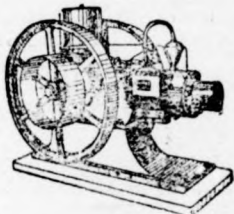
Eredeti üveg ára kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész. Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchbuen 9.

**Eladó házak.** Léván a Balassa-utcában levő 14. és 16. számú szomszédos házak szabadkézből azonnal eladók. Bővebb értesítést ad a tulajdonos: özv. Kereskényiné.**CLIMAX**

nyersolaj-motorok és lokomobilok



Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély! se pénzügyi ellenérzés. Előragu referenciák

**Bachrich és Társa**

Magyarországi mintaraktár és iroda: Budapest, V., Szabadságtér 17. (Tőzede-palota.)

**Budapest, Wien, Hamburg  
MOTORGYÁR**

Wien, XIX/6, Heiligenstädterstrasse 83.

„AZ OLLA” szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ára tucatonként 4.—, 6.—, 8.—, és 10.— korona



Az „OLLA” több mint 200 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogeriákban.

Követelje azonban hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű állvány utáni utazást mint „ép oly jót” feldíszíteni. Az eláruló helyek kimutatásáért. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

„OLLA” gummigyár Wien, H/437 Fraterstrasse 57. Kapható Léván: KNAPP I. drogeriájában.

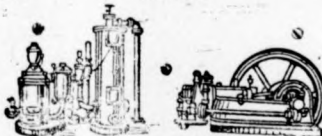
**RÓTH BANK  
BUDAPEST.**

Magyarország legtekintélyesebb, legerősebb és legrégebbi BANKHÁZA.

Bankközpontunk:

VI., Váci körút 45. Bankpalota. Internban telefon 92—25.

Pénzügyekben díjtalanul nyújtunk bárkinek szakértői felvilágosítást. Levéلبeli megkereséshez mindenkor válasz-bélyeg mellékelendő.

**Tüzifa**  
teljes vagon-rakományokban kapható  
**Ipolypásztó**  
állomáson levő raktárából  
Megrendelhető VOLFNER S. czég-nél Budapest, VI., Dráva utca 6.**Fix fizetés** és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona. Hecht Bankház Részvénytársaság, Budapest Ferenciek-tere 6.**Eladó ház.** Balass-utca 8 szám helyiségekből álló ház szabadkézből eladó.**KALMAR és ENGEL**  
Motor és Gépgyár, Budapesten.Városi raktár és iroda: V. Lipót-körút 22. Gyár: VI. Úteg-utca 19  
Világhírű! Eredeti! „Benz”

Szivőgázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzemű „Benz” nyersolaj motor.

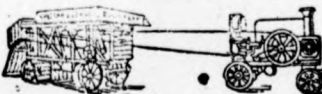
DIESEL

RENDSZER

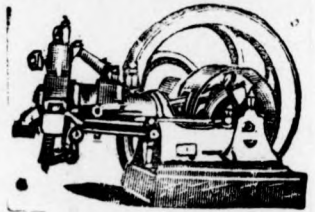


Elismert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzín-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bűmulatos egyszerű szerkezetűek.



Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

**Eladó.** Különleges csemege és bor-fajjal kiültetett — jó termésében levő Forgács-féle szőlő, egészben vagy két részre osztva, egy 4 szobás és egy 2 szobás, konyha, élelkeskára, szántófolyosó, prés-ház, jó pince és külön gyümölcsös udvarból álló lakással.**Szigorlatokra és az összes jogi vizsgákra** a kolozvári Egyetemen leggyorsabban biztos sikerrel a dr. Köpösdé Dezső által vezetett „Jogi Szeminárium” készülhet elő. Otthon tanulókat is elkészít. Hat év alatt százakat segített diplomához. Prospektust ingyen küld. Ne tévessze össze reklám szanatóriumokkal. Cim: Kolozsvár Deák Ferenc u. 19.**Drezdai Motorgyár részv.-társ.**  
Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz- és Petróleum-motorokat és locomobilokat valamint szivőgázmotorokat

**meglepő ujdonság!**  
EGYETEMES GENERATORUNKAL

a tényleges lóerő óránkint csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselőt:

**Gellért Ignác és Társa**Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12—91.  
Legmesszöbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek.**Köhögés**

rekedség, katarat és elnyálokodás, górcs- és hörgőhurut ellen ne vásároljon mást, mint a finomizű

Kaiser-féle Mell Caramellet a „Három fenyő”-vel

5900 dr. orvosok és magyaroktól származó bizonyítvány igazolja a biztos eredményt. Csomagokban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill. Kapható: Burda Karoly, dr. Flittner Jenő, Göllner Béla gyógyszerárában Besztercebányán, Jeszenszky Ervin gyógyszerárában Trstenán, Weiss Conrad Gusztáv gyógyszerárában Gyerván és Knapp Ignác gyógyszerárában Léván.

100 millió arany forint készpénzt folyósítottunk Baranyvármegye területén!

**Folyósítottunk:****Törlesztéses jelzálogkölcsönöket** főlőbirtokra és bérházakra 10—65 évig terjedő törlesztésre 3½%, 4% és 4½% kamattal és tőkétörlesztéssel készpénzben, zálogjellel aranyon vezetésű nélkül.  
**Jelzálogkölcsönöket** II-od és III-ad faji betétlétszára 5—15 évre 5%, esetleg 5½% évi kamattal mellett.**Személy és tárcaváltóhitel** iparosok és kereskedők részére.**Értékpapírokra, vidéki pénzügyintézetek és vállalatok részvényeire** értékük 95%-áig a legdiszkrétbé formában kölcsönt nyújtunk az Oestrák-Magyar Bank mindenkori kamatába felett 1% al. Tőzede megbízásokat a budapesti és külföldi árú és értéktőzedeiben lelti ismeretesen és pontosan teljesítünk minden körülmények között, az árfolyamokat naponta díjtalanul közöljük.**Konvertálunk** bármely belső pénzügyintézet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, származási és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt rapí árfolyamon veszünk és eladunk.

Takarékbetéteket elfogadunk, kamattal megállapodás szerint. Pénzügyi szakba vágó minden realis ügyletet a legnagyobb Bel és külföldi pénz csoportoknál levő előnyös összeköttetéseinknél fogva legkülönösebben bonyolítunk le.

Bővebb felvilágosítást ad: **RÓTH BANK Igazgatósága, Budapest.**

Minden valódi doboz 25 darabot tartalmaz.  
Minden tablettán rajta van e két szó



Vissza a hamisítványokkal, mert kártyakonyak.

Szereti egészséget?

Ki ne tudná, hogy utólrhetetlenül legjobb hashajtó  
a világhírű

**PURGO-BAYER.**

Minden valódi doboz 25 darabot tartalmaz.  
Minden tablettán rajta van e két szó



Vissza a hamisítványokkal, mert kártyakonyak.

## LOSERTH DEZSŐ

csemege-, fűszer-, bor- és ásványvíz kereskedése

Kossuth Lajos-tér I. **LÉVA.** (Varosház épület.)

Ajánlom mindennemű

**csemege és fűszer áruimat**

olcsó árban, gyors és pontos kiszolgálás mellett:

Prágai sódar nyersen és főzve! Naponta  
érkezett friss felvágottak, bécsi, frank-  
furti és szepességi virslik. Legjobb minő-  
ségű teák és rumok, friss teasütemények-  
ben nagy választék.

Mindennemű cukorkákban nagy választék.

Különböző halak és conservek. Naponta friss TEAVAJ.

Idei ásványvizek nagy raktára.

## Kalocsai Gyula

szita-, rosta- és sodrony-kerítés készítő

== LÉVÁN. ==



Elvállal: sodrony-kerítések, temetők,  
sétányok, falkolák, sirkerítések, kavics  
és homok áthányók és egyéb gazdasági  
területek bekerítését, ugyancsak minden-  
nemű e szakmába vágó munkák és javi-  
tások jutányos áron.

A Budapesti Asztalos Ipartestület  
védnöksége alatt álló

## BUTORCSARNOK

és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja.

12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló kö-  
zönség figyelmét, hogy **VIII. József-körut 28.**  
sz. (Békkocsi-utca sarok), valamint **IV. ke-  
rület, ferenciek. tere I. szám Királyi bérpa-  
lota**) újonnan átalakított helyiségeiben rendezett

## lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az  
országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivi-  
telű, művészek által tervezett és szakbizottság által  
felülvizsgált butorokból áll, teljes lakásberende-  
zéseket művészeti tervek szerint készítünk,  
minden darab jótállás mellett adatik el.

## Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek

== nagy raktára L É V Á N. ==

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára  
épült házamban nagy választékú

## állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érde-  
klődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is —  
mindenkor szívesen látom és szakszerű magyará-  
zatokkal készséggel szolgálok.

Hazai gyártmányu gépek

u. m. **HOFBERR** és **SCHRANTZ**-féle gőz-  
cséplő készletek, **GANZ**-féle motorok minden  
nagyágban, valamint minden e szakba vágó  
gépek és géprészek.

## Brünn-Königsfeldi gépgyár motorosztálya

a Monarchia legelőkelőbb gyára!

Egyedárusító: **ABBIES EN IL** Budapest, V. Véczi út 14

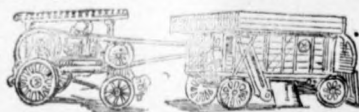
## Jégyár és Hűtőtelepek

városok, tejgazdaságok,  
hentesek, cukrászok,  
szállodák, kórházak, ser-  
főzők stb. részére.

Benzin  
Nyersolaj  
Szivógáz  
Diesel  
Locomobil

## Motor

1-600 lóerőig.  
Teljes cséplőgarnitúrák és malomberendezések.



## Alacsony és magasnyomású Szivattyúk

gőz-, transmissió-, villany-  
vagy motorüzemre bármely  
vizellátási és ipari célra.

Fűrész- és famunkáló gépek  
fűrésztelepek, asztalos-mű-  
helyek teljes berendezése.

Teljes transmissiótelepek, szivattyúk, gőzházák, és egyéb gépszeti berendezések.

Költségvetés, árajánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálunk.



1881-1911.

**V**an szerencsénk a tisztelt vevőközönséget értesíteni, miszerint a jelen 1911. évvel cégünk immár harminc éves multra tekinthet vissza. Midőn ezen harminc éven át tanusított kegyes párfogásukért és szives jóindulatukért hálás köszönetünket fejezzük ki, van szerencsénk egyuttal szolgálatainkat a jövőre nézve is készséggel felajánlani, kérve továbbra is jóakarata támogatásukat.

A lefolyt 30 év alatt a

## fűszer, gyarmatáru és vasszakma

minden számottevő cikkének eladásával foglalkoztunk, és e szakmában eddig szerzett tapasztalataink, valamint jóhírnevünk és megbízhatóságunk biztosítékot képez arra nézve, hogy mindennemű megtisztelő megbízásnak a jövőben is szakértelemmel és lelkiismeretességgel fogunk eleget tenni, hogy bizonyítékát szolgáltatassuk **pontos, előzékeny, előnyös és körültekintő** üzletvitelünknek.

Miként az eddig lefolyt harminc évben, úgy ezután is azon leszünk, hogy üzletünket **szigoruan reális alapon, legszolidabb elvek szerint, szakavatott kezelés mellett** vezessük és főcélunk az lesz, hogy t. vevőink legmesszebbmenő igényeinek is a legteljesebb mértékben megfelelhessünk, bizalmukat és megelégedésüket gondos és pontos kiszolgálásunkkal kiédemeljük.

Midőn ismételten arra kérjük a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy **becsülettel és tisztességgel megalapozott szerény vállalkozásunkat** szives jóindulatukkal továbbra is támogatni sziveskedjenek, eleve is biztosítjuk, hogy minden igyekezetünk oda fog irányulni, miszerint nagybecsű bizalmukra magunkat továbbra is érdemessé tegyük.

Kész szolgálatainkat jóindulatú figyelmökbe ajánlva, vagyunk

kiváló tisztelettel

## Kern Testvérek.

Léva, 1911. január hó.

